

บทที่ 1

บทนำ

ระบบสื่อสารโทรคมนาคมเป็นโครงสร้างพื้นฐานในการพัฒนาประเทศมีความสำคัญยิ่งต่อการดำเนินชีวิตประจำวันของทุกคน สร้างสรรค์ความเจริญก้าวหน้ารวมทั้งการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของประเทศด้วย ยิ่งในสมัยปัจจุบันที่สถานการณ์ของโลกเปลี่ยนแปลงอยู่ทุกขณะ การติดต่อสื่อสารที่รวดเร็วทันต่อเหตุการณ์ ย่อมมีความสำคัญมากเป็นพิเศษ การพัฒนาระบบการสื่อสารของประเทศกับฐานะทางเศรษฐกิจของประเทศนั้นมีส่วนสัมพันธ์กันอย่างเด่นชัด โดยจะเห็นได้จากผลผลิตมวลรวมประชาชาติ (GNP) ที่แปรผันเป็นสัดส่วนในทิศทางเดียวกันกับการสื่อสารโทรคมนาคมนั้น เป็นปัจจัยสนับสนุนอันสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาทางเศรษฐกิจและอุตสาหกรรม และในขณะเดียวกันเมื่อเศรษฐกิจดีขึ้นจะทำให้มีการลงทุนในการพัฒนาระบบสื่อสารโทรคมนาคมมากขึ้น ในสมัยปัจจุบันซึ่งต้องการความเร่งด่วนในการติดต่อสื่อสารระหว่างกันนี้ ระบบเครือข่ายโทรคมนาคมได้กลายเป็นส่วนหนึ่งที่ช่วยให้อาการบริหารงานกิจการต่าง ๆ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ การบริการทางโทรคมนาคมที่ไม่เพียงพอสอดคล้องความต้องการจะเป็นอุปสรรคขัดขวางความเจริญก้าวหน้าทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ

เอ็ม เอ โกลิค (M.A. Groelik) แห่งสถาบันมอสโกว์ (Moscow Institute) กล่าวว่า "คุณประโยชน์ของข่ายโทรศัพท์ (trunk telephone) นั้น มีค่าสูงกว่าค่าใช้จ่ายที่ลงทุนไปประมาณ 4.3 เท่า¹ ซึ่งก็สอดคล้องกับที่

¹ M.A. Gorelik & T.B. Efimova : The Economic Efficiency of Development of Long Distance Telephone Communication, Vestnik Eviazi, No.5, 1977. pp. 1-5.

แอนดรู ฮาร์ดี้ (Andrew Hardy) เสนอไว้ในงานวิจัยจากการเก็บข้อมูลสถิติ การลงทุนใช้จ่ายในกิจการโทรคมนาคมของประเทศอุตสาหกรรม 15 ประเทศ และประเทศที่กำลังพัฒนาอีก 37 ประเทศทั่วโลก² ในขณะที่เดียวกันการวิจัย เกี่ยวกับโทรคมนาคม ในภาคชนบทของประเทศสหรัฐอเมริกาเอง เอ็ดวิน พาร์เกอร์ (Edwin Parker) ก็พบว่าประโยชน์ของข่ายโทรศัพท์นั้นมีค่าสูงกว่า ค่าใช้จ่ายที่รัฐบาลเสียไปประมาณ 6-7 เท่า และแผนงานเงินกู้กิจการโทรศัพท์ ของอาร์ ซี เอ (RCA Telephone Loan Program) นั้นเป็นกำลังสนับสนุนที่สำคัญยิ่งต่อทรัพย์สินส่วนกลางของสหพันธรัฐ³ ข้อสรุปจากงานวิจัยในหลาย ๆ ประเทศและหลายพื้นที่ดังกล่าวนี้แสดงให้เห็นว่าการพัฒนาโทรคมนาคมนั้นเป็นผลดี ต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมเป็นอย่างยิ่ง การให้บริการโทรคมนาคมที่ไม่ เพียงพอจะเป็นอุปสรรคขัดขวางความเจริญก้าวหน้าในทางเศรษฐกิจของประเทศ สำหรับในกรณีของประเทศไทยเมื่อเปรียบเทียบกับจำนวนเลขหมายที่มีผู้เข้าต่อ ประชากร 100 คน ในกลุ่มประเทศที่มีผลผลิตมวลรวมประชาชาติต่อหัว (GNP per Capita) ใกล้เคียงกัน มีค่าเท่ากับ 1.2⁴ (พิจารณาตารางที่ 1.1, 1.2) ซึ่งเมื่อเทียบกับประเทศอื่น ๆ ทั่วโลกแล้วจะอยู่ในอันดับท้าย ๆ พิจารณา ได้จากอัตราส่วนในทวีปแอฟริกาต่ำสุดเท่ากับ 0.4 อเมริกาใต้เท่ากับ 4.5

² A.P. Hardy : The Role of the Telephone in Economic Development, Institute of Communication Research, Standford University, Jan 1980, pp.3.

³ ศูนย์การฝึกอบรม องค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย, รวม บทความทางวิชาการประจำปี 2530, การสื่อสารของโลกปัจจุบัน จำนวนประชากร ในเป้าหมายสากล หน้า 8-10.

⁴ AT & T, The World's Telephones, Edited by AT & T, (เล่มที่ออกปี 1988 เป็นข้อมูล 1985).

ตารางที่ 1.1 ตารางเปรียบเทียบจำนวนเลขหมายที่มีผู้เช่าต่อประชากร 100 คน
ในกลุ่มประเทศที่มีผลผลิตมวลรวมประชาชาติต่อหัว (GNP per
Capita) ใกล้เคียงกับไทย

ชื่อประเทศ	ผลผลิตมวลรวม ¹ ประชาชาติ/หัว (ดอลลาร์สหรัฐ)	เลขหมายต่อ ² ประชากร 100 คน
เคนยา	300	0.6
แซมเบีย	300	0.6
เซียร์รา ลีโอน	310	0.4
ซูดาน	320	0.3
ปากีสถาน	350	0.5
เซเนกัล	420	0.3
ไลบีเรีย	460	0.3
อินโดนีเซีย	490	0.4
ฟิลิปปินส์	560	0.8
โมร็อกโค	590	1.1
โบลิเวีย	600	2.4
ซิมบับเว	620	1.4
สาธารณรัฐโดมินิกัน	710	2.3
ปาปัว นิวกินี	720	0.8
ฮอนดูรัส	740	1.0
นิการากัว	790	1.3
ประเทศไทย	810	1.2*
เอลซัลวาดอร์	820	1.7
ปารากวัย	1,000	2.7
เปรู	1,090	2.2

ชื่อประเทศ	ผลผลิตมวลรวม ¹ ประชาชาติ/หัว (ดอลลาร์สหรัฐ)	เลขหมายต่อ ² ประชากร 100 คน
ตุรกี	1,110	4.4
โคลัมเบีย	1,230	6.3
ชิลี	1,320	4.4

ที่มา : 1 ข้อมูลจากหนังสือ World Development Report 1988 (ข้อมูลปี 1986)

2 ข้อมูลจากหนังสือ The World's Telephones (เล่มที่ออกงานปี 1988 เป็นข้อมูลปี 1985)

ตารางที่ 1.2 ตารางเปรียบเทียบจำนวนเลขหมายที่มีผู้เช่าต่อประชากร 100 คนในกลุ่มประเทศอาเซียน

ชื่อประเทศ	ผลผลิตมวลรวม ³ ประชาชาติ/หัว (ดอลลาร์สหรัฐ)	เลขหมายต่อ ⁴ ประชากร 100 คน
ประเทศไทย	810	1.2*
อินโดนีเซีย	490	0.4
ฟิลิปปินส์	560	0.8
มาเลเซีย	1,830	6.1
สิงคโปร์	7,410	31.0
บรูไน	N.A.	9.3

ที่มา : 3 เพิ่งอ้างจาก 1

4 เพิ่งอ้างจาก 2

หมายเหตุ *ปัจจุบันประเทศไทย ในปี พ.ศ.2531 คำนี้นี้เท่ากับ 1.8

ทวีปเอเชียเท่ากับ 5.2 แต่ญี่ปุ่นมีถึง 40.2 ยุโรปเท่ากับ 19.1 อเมริกาเหนือเท่ากับ 71.0 โดยเฉพาะสหรัฐอเมริกา มีสูงสุดเป็นอัตราส่วน 80.0⁵ จึงทำให้เห็นว่าประเทศไทยยังมีการนำโทรศัพท์มาใช้้น้อยมาก สิ่งบ่งชี้ความหนาแน่นของเครื่องโทรศัพท์ต่อประชากร 100 คน สามารถบอกถึงค่าเฉลี่ยของฐานะทางเศรษฐกิจของประเทศ ถ้ามองจุดนี้แล้วประเทศไทยก็ยังมีฐานะทางเศรษฐกิจที่ด้อยอยู่มาก ลักษณะปัญหาความไม่สมดุลของการกระจายเลขหมาย เพื่อสนองความต้องการของประชากรนี้มีเกิดขึ้นทั่วทุกส่วนของโลก แม้กระทั่งภายในอาณาเขตประเทศเดียวกันแต่ต่างพื้นที่กันระหว่างชนบทกับเมืองก็เช่นกัน สาเหตุของปัญหาเรื่องความสำคัญของระบบโทรคมนาคมดังกล่าวแล้วนี้ กระทรวงคมนาคมจึงมีความจำเป็นต้องกำหนดแผนหลักการสื่อสาร โดยกำหนดแผนการพัฒนาระบบบริการโทรศัพท์ของประเทศไทยที่มีอัตราส่วนของจำนวนเครื่องโทรศัพท์ต่อประชากร 100 คนเท่ากับ 5.66 ภายในสิ้นปี พ.ศ. 2534 แต่จากการเปรียบเทียบกับจำนวนเครื่องโทรศัพท์ต่อประชากร 100 คน ของโครงการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมขององค์การโทรศัพท์ฯ พ.ศ. 2527-2535 ณ ปี พ.ศ. 2535 จะมีจำนวนเครื่องโทรศัพท์ต่อประชากร 100 คน เพิ่มขึ้นเป็น 3.56⁶

ตลอดช่วงระยะเวลาที่ผ่านมา นั้น พัฒนาการด้านสื่อสารโทรคมนาคมของประเทศไทยยังไม่เจริญเท่าที่ควร หน่วยงานรับผิดชอบคือรัฐวิสาหกิจ 2 องค์การ ได้แก่ การสื่อสารแห่งประเทศไทย (กสท.) และองค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย (ทศท.) ซึ่งมีบทบาทในการให้บริการสื่อสารสาธารณะนั้นไม่สามารถให้บริการตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างเต็มที่ ดังนั้นองค์การทั้งสองจึงได้

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

5 โภทศ เพ็ชรสุวรรณ, "ระบบโทรคมนาคมฉลาด" วิศวกรรมสาร, ปีที่ 41 เล่มที่ 5 ประจำปี 2531 หน้า 59-60.

6 ฝ่ายบริหารโครงการ, องค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย, โครงการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ขององค์การโทรศัพท์ฯ 2527-2535, หน้า 1.

ริเริ่มโครงการวิทยุโทรทัศน์เคลื่อนที่ระบบเซลลูลาร์ ขึ้นมาพร้อม ๆ กัน โดยมุ่งหวังขยายขอบเขตการให้บริการอย่างเพียงพอ ในขั้นแรกได้มีการประชุมร่วมกัน และได้ร่างโครงการดังกล่าวนั้นขึ้นมาในปี พ.ศ. 2528 หลังจากนั้นเป็นต้นมาได้เกิดการแข่งขันอย่างรุนแรง และมีข้อขัดแย้งต่าง ๆ มากขึ้นเป็นลำดับ และได้ขยายวงกว้างออกไปสู่การหากลุ่มสนับสนุนที่เป็นกลุ่มผลประโยชน์ เพื่อสร้างอำนาจต่อรองสำหรับการผลักดันงานตามโครงการของแต่ละองค์การให้บรรลุเป้าหมายของหน่วยงาน

ความเป็นมาและสภาพปัญหา

รัฐวิสาหกิจประเภทสาธารณูปโภคและสาธารณูปการเป็นองค์การของรัฐที่เสนอบริการสาธารณะอันเป็นสิ่งจำเป็นต่อการดำรงชีวิตของประชาชน องค์การประเภทนี้เรียกว่า "องค์การบริการ" (service organization) เพราะวัตถุประสงค์ที่สำคัญขององค์การประเภทนี้ก็คือ การให้บริการแก่ลูกค้าหรือบุคคลภายนอก ซึ่งองค์การต้องดำเนินธุรกิจเกี่ยวข้องกับ 7 บริการส่วนใหญ่ขององค์การประเภทนี้เป็นกิจกรรมที่ผูกขาดหรือกึ่งผูกขาด แต่ก็มีการแข่งขันกันเองหรือแข่งกับภาคเอกชนอยู่ไม่น้อย คู่แข่งจะทำหน้าที่ในการแย่งงานและแบ่งส่วนปัจจัยนำเข้าขององค์การ

กิจการสื่อสารโทรคมนาคมของประเทศไทยในปัจจุบันนี้เป็นกิจกรรมบริการสื่อสารสาธารณะที่แข่งขันกันระหว่างรัฐวิสาหกิจ 2 องค์การ คือ องค์การโทรศัพท์ (ทศท.) และการสื่อสารฯ (กสท.) ซึ่งมีจุดกำเนิดจากส่วนราชการแห่งเดียวกัน คือ กรมไปรษณีย์โทรเลข ภายใต้สังกัดของกระทรวงคมนาคม ขอบเขตของงาน

7 Peter M. Blau, W. Richard Scott, Formal Organizations: A Comparative Approach (San Francisco : Chandler, 1962) pp. 42-43.

หรือภารกิจของรัฐวิสาหกิจทั้งสองนั้น แต่เดิมมาแบ่งเป็นองค์การโทรศัพท์ฯ รับ-
 ผลิตขอด้านบริการโทรศัพท์ในเขตนครหลวงและเขตภูมิภาค ส่วนทางการสื่อสารฯ
 รับผิดชอบด้านไปรษณีย์โทรเลขและโทรคมนาคมสื่อสารระหว่างประเทศ แต่เมื่อ
 วิวัฒนาการทางเทคโนโลยีโทรคมนาคมในยุคนี้เจริญขึ้นและพัฒนาไปอย่างรวดเร็ว
 ข้อสงสัยในแนวทางปฏิบัติก็ติดตามมา เกี่ยวกับขอบเขตงาน อำนาจหน้าที่ของการ
 ดำเนินงาน ซึ่งพิจารณาได้ไม่ชัดเจนพอ อีกทั้งข้อความในพระราชบัญญัติทั้ง
 สององค์การมีความใกล้เคียงกันมาก และไม่ได้รับการปรับปรุงให้ทันสมัยตรงกับ
 สภาพความเป็นจริง ดังนั้นสถานะของการแข่งขันจึงก่อให้เกิดปัญหาติดตามมาใน
 ด้านการลงทุน การขยายงานบริการซ้ำซ้อนประเภทเดียวกัน ในพื้นที่ครอบคลุม
 บริเวณเดียวกันและมีกลุ่มเป้าหมายอยู่ในกลุ่มเดียวกัน คือ ผู้มีรายได้ค่อนข้างสูง
 กรณีการแข่งขันที่เห็นเด่นชัดในขณะนี้ก็คือ การให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ระบบ
 เซลลูลาร์

การแข่งขันดังกล่าวอาจเกิดผลดีแก่ผู้ใช้บริการ เพราะมีโอกาสเลือก
 ใช้บริการที่มีคุณภาพสูงและมีค่าใช้จ่ายที่เหมาะสม แต่ในแง่รัฐบาลหรือรัฐวิสาหกิจ
 ที่เกี่ยวข้องการลงทุนสร้างระบบโทรศัพท์เคลื่อนที่ที่ต้องใช้จ่ายค่อนข้างสูงมาก จะ
 ทำให้เกิดการสูญเสีย สูญเปล่าในด้านงบประมาณ ผลประโยชน์ของชาติซึ่งจะ
 พึ่งได้รับ และการแข่งขันเช่นนี้ อาจเกิดสภาพแบบเอาเป็นเอาตาย (cut
 throat) ซึ่งอาจเป็นผลเสียหายแก่ส่วนงานทั้งสองในระดับส่วนรวมทั้งองค์การได้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาเหตุผลในการริเริ่มดำเนินการ และขยายโครงการ
 โทรศัพท์เคลื่อนที่ระบบเซลลูลาร์ขององค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย และการ
 สื่อสารแห่งประเทศไทย
2. เพื่อศึกษาสภาพของการแข่งขัน การดำเนินงานกลยุทธ์ และการ
 บริหารการตลาดของทั้งสองรัฐวิสาหกิจ
3. เพื่อศึกษาผลกระทบของการแข่งขันทางการตลาดของรัฐวิสาหกิจ
 ทั้งสอง

สมมติฐานของการวิจัย

รัฐวิสาหกิจสาธารณูปโภค สาธารณูปการอาจแข่งขันระหว่างกันและกัน หรืออาจแข่งขันกับเอกชนได้ เพื่อเสนอบริการที่ดีขึ้นแก่ประชาชนหรือผู้รับบริการ ในราคาที่ยุติธรรมแต่ถ้าแข่งขันกันโดยไม่มีการควบคุมที่รัดกุมพอแล้ว ก็อาจเกิดการสูญเสียนโยบายได้

วิธีการดำเนินการศึกษาวิจัย

เป็นการศึกษาผสมผสานระหว่างการวิเคราะห์เชิงพรรณนา (descriptive analysis) อาศัยการเก็บรวบรวมข้อมูลที่เน้นด้านเอกสาร (documentary research) และการสำรวจภาคสนามด้วยการสอบถามผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (key informants)

1. ศึกษาและรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร

1.1 ตำราทางวิชาการ บทความ วารสาร หนังสือพิมพ์
พรบ.รัฐวิสาหกิจ 2 แห่ง

1.2 เอกสารราชการ ได้แก่ รายงานการประชุม เอกสารโครงการที่ได้นำเสนอต่อสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และบันทึกต่าง ๆ ซึ่งได้รวบรวมไว้ตามหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และห้องสมุดต่าง ๆ

2. ศึกษาและรวบรวมจากการสอบถาม

2.1 ทำการสอบถามคณะกรรมการประสานงานการวางแผนด้านการสื่อสาร และคณะทำงานที่เกี่ยวข้อง ดังรายนามต่อไปนี้คือ

1. นายศรีภูมิ สุขเนตร	ปลัดกระทรวงคมนาคม
2. นายมหิตล จันทรางกูร	รองปลัดกระทรวงคมนาคม ฝ่ายการสื่อสาร
3. นายสมบัติ อุทัยสาง	อธิบดีกรมไปรษณีย์โทรเลข
4. นาวาตรีทวี มนต์ไตรเวทย์	อธิบดีกรมอุตุนิยมวิทยา
5. ดร.ไพบุลย์ ลิ้มปพยอม	ผู้อำนวยการองค์การโทรศัพท์ฯ

6. นายสมลักษณ์ สัจจาภินันท์ รองผู้ว่าการการสื่อสารแห่งประเทศไทย
(ฝ่ายโทรคมนาคม)
7. น.ส.ศจี ศิริสรทรัพย์ ผู้ตรวจราชการกระทรวงคมนาคม
8. นายสรรเสริญ วงศ์ชะอุ่ม ผู้อำนวยการกองโครงการพื้นฐานเศรษฐกิจ
(สศธ.)
9. พลโทเชียร ชนาโมตรี เจ้ากรมการทหารสื่อสาร กองบัญชาการ
ทหารสูงสุด กระทรวงกลาโหม
10. นายมัชฌิมา กุญชร ณ อยุธยา เศรษฐกร 7 กองนโยบายเงินกู้
กระทรวงการคลัง
11. นายคำรพ วรชาติ ผู้อำนวยการกองแผนงาน
สำนักงานปลัดกระทรวงคมนาคม
12. น.ส.นวลนภา เทียรเจริญ เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน 6
สำนักงานปลัดกระทรวงคมนาคม
13. นายพหล จินดากุล ผู้อำนวยการกองงบประมาณฝ่ายเศรษฐกิจ 2
ผู้แทนสำนักงบประมาณ
14. นางกฤษณี วรรณสุภากุล ผู้อำนวยการกองเศรษฐกิจการขนส่ง
และคมนาคม สำนักงานปลัดกระทรวงคมนาคม
15. นายสุธร ลิ้มปิษเฐียร ผู้ว่าการการสื่อสารแห่งประเทศไทย
16. นางพิมพ์พา ลิ้มปยอม ผู้อำนวยการพิเศษสำนักงานส่งเสริมพาณิชย์นำ
กระทรวงคมนาคม
17. นายเศรษฐพร ศุศรีพิทักษ์ ผู้อำนวยการกองแผนงาน กรมไปรษณีย์โทรเลข
18. นายเหรียญชัย เรียววิไลสุข ผู้แทนกรมไปรษณีย์โทรเลข
สำนักงานบริหารความถี่
19. นายสมัคร สุนทรเวช สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเขตกรุงเทพมหานคร
(อดีต รมต.ว่าการกระทรวงคมนาคม)
20. นายดำรงชัย วิจารณ์ภัยกิจ อดีตผู้อำนวยการองค์การโทรศัพท์ฯ
21. พลเอกพัทตร์ มีนะกนิษฐ์ อดีตประธานกรรมการองค์การโทรศัพท์
22. นาวาเอกขจิต บัวจิตติ รองปลัดกระทรวงคมนาคม

23. พลเอกอาทิตย์ กำลังเอก สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดเลย
 24. พลตรีประทีป ชัยปราณี อดีตผู้อำนวยการองค์การโทรศัพท์ฯ
 25. นายบัณฑิต บุญยะปานะ อธิบดีกรมสรรพากร กระทรวงการคลัง
 26. พล.ต.ต.สุชาติ เผือกสกนธ์ กรรมการบริหารองค์การโทรศัพท์ฯ

2.2 ทว่าการสัมมนาพิเศษคณะกรรมการบริหารของรัฐวิสาหกิจทั้ง 2 แห่งทั้งในอดีตและปัจจุบัน

2.3 การใช้เทคนิคพยากรณ์เพื่อวิเคราะห์ความต้องการในตลาดโทรศัพท์เคลื่อนที่

ในการศึกษาโดยวิธีการบรรยายและ เทคนิคการพยากรณ์นี้ จะช่วยอธิบายภาวะการณ์ปัจจุบัน ช่วยในการเปรียบเทียบสถานะของรูปแบบการบริหารงานที่ปรากฏอยู่ และสามารถพยากรณ์แนวโน้มผลของการแข่งขันได้ในอนาคต

ขอบเขตของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ได้ทำการวิจัยสาเหตุที่มาของการริเริ่มนโยบาย การแข่งขันระหว่างรัฐวิสาหกิจ ซึ่งจะศึกษา จากัดขอบเขตเฉพาะบทบาทของ องค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย และการสื่อสารแห่งประเทศไทย ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการจัดการ แผนงาน โครงการ สถานภาพของการแข่งขัน รวมทั้ง ผลกระทบของการแข่งขันทางการตลาดของรัฐวิสาหกิจทั้งสอง เฉพาะส่วนการให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ระบบเซลลูลาร์

ข้อตกลงเบื้องต้น

1. กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญจะต้องตอบแบบสอบถามด้วยความจริงใจและเป็นทัศนะส่วนบุคคลของผู้มีส่วนร่วมกำหนดนโยบายเกี่ยวกับ การแข่งขันระหว่าง รัฐวิสาหกิจ

2. ข้อมูลจากเอกสารเป็นเพียงบางส่วนของข้อมูลซึ่งส่วนข้าราชการ สามารถเปิดเผยได้

นิยามความหมายของศัพท์สำคัญ

1. การโทรคมนาคม ได้แก่ การส่ง การกระจายหรือการรับใด ๆ ซึ่งเครื่องหมายสัญญาณ ข้อเขียน ภาพ และเสียง หรือข่าวในลักษณะใดก็ตามโดยระบบสาย วิทยุ ทรศนะ หรือแม่เหล็กไฟฟ้าอื่น ๆ คำว่าโทรคมนาคมจึงหมายรวมถึง โทรเลข โทรศัพท์ วิทยุ สื่อสาร โทรภาพ การกระจายเสียง เทเล็กซ์ ฯลฯ⁸

2. การสื่อสาร ความหมายทั่วไปนั้นตรงกับภาษาอังกฤษว่า "Communication" หมายถึง การติดต่อส่งข่าวจากบุคคลหนึ่งถึงอีกบุคคลหนึ่ง ไม่ว่าจะเป็นการติดต่อชนิดใดเพื่อแสดงออกซึ่งความต้องการ คำนี้บางแห่งแปลว่า "การสื่อสาร" และบางแห่งก็แปลว่า "คมนาคม" ซึ่งน่าจะถูกต้องทั้งสองฝ่าย ทั้งนี้เพราะตามหลักสากลแล้ว คมนาคม คือ การติดต่อสื่อสารทั้งหมดอันได้แก่ การไปรษณีย์โทรเลข โทรศัพท์ และระบบ โทรคมนาคมสายหลัก⁹

อย่างไรก็ดี คมนาคมหรือการติดต่อสื่อสารนั้นไม่เหมือนกับการขนส่ง เพราะการขนส่ง หมายถึง "ธุรกิจเกี่ยวกับการขนส่งของจากพื้นที่แห่งหนึ่งไปยังที่อีกแห่งหนึ่ง ซึ่งได้แก่กิจการดังต่อไปนี้คือ การทางหลวง การรถไฟ การเดินเรือ การท่าเรือ การเดินอากาศ ท่าอากาศยาน¹⁰

ศูนย์วิทยุทรัพยากร

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

⁸ ศรีภูมิ ศุขเนตร "การปรับปรุงระบบบริหารกิจการสื่อสารเพื่อความมั่นคงแห่งชาติ เอกสารวิจัยส่วนบุคคลในลักษณะวิชา เศรษฐกิจ, วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร พ.ศ. 2515-2516, หน้า 5

⁹ เศรษฐพร คูศรีพิทักษ์, "กระทรวงไปรษณีย์และโทรคมนาคม" วารสารไปรษณีย์โทรเลข (31 สิงหาคม 2519), หน้า 6.

¹⁰ เพิ่งอ้าง

3. การสื่อสารสาธารณะ ได้แก่การสื่อสารที่จัดขึ้นเพื่อให้บริการแก่ประชาชน หรือหน่วยราชการ โดยผู้ให้บริการจะต้องปฏิบัติตามระเบียบ กฎเกณฑ์ที่กำหนดไว้ เช่น บริการไปรษณีย์โทรเลข โทรศัพท์ โทรพิมพ์ โทรภาพ เป็นต้น หน่วยงานที่รับผิดชอบกิจการสื่อสารสาธารณะ เช่นองค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย การสื่อสารแห่งประเทศไทย บริษัทวิทยุการบินแห่งประเทศไทย¹¹

4. โทรศัพท์เคลื่อนที่ระบบเซลลูลาร์ เป็นการรวมระบบวิทยุ และระบบโทรศัพท์เข้าด้วยกัน เพื่อใช้งานติดต่อสื่อสารสำหรับผู้ใช้แบบไม่ประจำที่ หรือในบริเวณที่ขยายสายโทรศัพท์ไม่สามารถไปถึง การใช้ระบบวิทยุเซลลูลาร์หรือดาวารังผึ้งนี้เป็นวิธีการสำหรับแก้ไขปัญหาการขาดแคลนความถี่วิทยุหรือใช้อย่างประหยัดโดยการจัดตั้งสถานีวิทยุต่าง ๆ ให้มีรัศมีทำการในพื้นที่จำกัดเป็นหน่วย ๆ ติดต่อกันไป หรือใกล้เคียงกันดูคล้าย ๆ รังผึ้ง ให้สามารถนำความถี่คลื่นวิทยุที่ใช้งานในหน่วยหนึ่งไปใช้งานซ้ำ ๆ กันในหน่วยพื้นที่อื่น ๆ ที่ห่างออกไปพอสมควรแต่ไม่รบกวนกัน ทาในแบบนี้ทุก ๆ ความถี่คลื่นวิทยุ ทำให้จำนวนผู้ใช้บริการของแต่ละความถี่คลื่นวิทยุมีจำนวนมากขึ้นในส่วนรวม¹²

5. องค์การ ความหมายเฉพาะในที่นี้หมายถึงรัฐวิสาหกิจ 2 แห่ง คือ องค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย มีสถานะเป็นนิติบุคคลตามมาตรา 7 ของพระราชบัญญัติองค์การโทรศัพท์ฯ พ.ศ. 2497¹³ และการสื่อสารแห่งประเทศไทย ซึ่งมีสถานะเป็นนิติบุคคลตามมาตรา 8 ของพระราชบัญญัติการสื่อสารฯ พ.ศ. 2519¹⁴

¹¹ เพิ่งอ้าง

¹² สุธร ลิ้มบิษเรีเยร, การแก้ไขปัญหาเรื่องการขาดแคลนเครื่องโทรศัพท์ในประเทศไทย ข้อคิดเห็นและเสนอแนะ, เอกสารนำเสนอคณะอนุกรรมการประสานกิจกรรมด้านการสื่อสาร และโทรคมนาคม, 23 มกราคม 2528

¹³ พระราชบัญญัติองค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย พ.ศ. 2497, หน้า 3

¹⁴ พระราชบัญญัติการสื่อสารแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2519, หน้า 4.

6. การแข่งขันระหว่างองค์การ มองในรูปแบบการแข่งขันระหว่างองค์การของรัฐประกอบด้วยลักษณะ 2 ประการคือ การแข่งขันในด้านบริการและด้านผลงาน (The Competition in Services and Productions) และการแข่งขันเพื่อให้ได้มาซึ่งทรัพยากร (The Competition for Resources Allocation) ความหมายในที่นี้ก็คือการแก่งแย่งโดยมีเป้าหมายของการแข่งขันเป็นฐาน และองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์นี้ คือ บุคคลที่สามซึ่งได้แก่ สมาชิกรัฐสภา สำนักงานประมาท หัวหน้าฝ่ายบริหาร บริษัทผู้จำหน่ายสินค้าและประชาชนที่รับบริการ¹⁵

7. การให้บริการ ตามความหมายของสมาคมการตลาดอเมริกัน "บริการ" หมายถึงประโยชน์หรือความพอใจซึ่งได้เสนอไว้เพื่อขาย หรือจัดขึ้นรวมกับการขายสินค้า¹⁶ จากคำจำกัดความนี้จะเห็นว่า บริการเป็นสิ่งที่ไม่มีตัวตนเป็นเรื่องของความพอใจ เป็นนามธรรมจับต้องไม่ได้ซึ่งมีลักษณะแตกต่างจากสินค้าที่เป็นรูปธรรม

จากที่กล่าวมาทั้งหมดข้างต้น เป็นความรู้พื้นฐานที่จะทำให้เข้าใจความหมายเฉพาะของศัพท์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ระบบเซลลูลาร์ดียั้งขึ้น

¹⁵ James D. Thompson, and William J. Mc Ewen, "Organization Goals and Environment : Goal - Setting and Interaction Process," American Sociological Review (XXIII 1958), PP.25-60.

¹⁶ สุพนา อยู่โพธิ์, ตลาดบริการ (กรุงเทพ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ปี 2525) หน้า 7.

กรอบแนวความคิดในการวิจัย

แนวทางการศึกษาได้จากการรวบรวมเอกสารแผนงานและโครงการของสองหน่วยงาน วาระการประชุม พระราชบัญญัติองค์การโทรศัพท์ฯ พ.ศ. 2497 และพระราชบัญญัติการสื่อสารฯ พ.ศ. 2519 นำมาประมวลภายใต้กรอบการศึกษานโยบายสาธารณะ หรือนโยบายรัฐวิสาหกิจในชั้นตอนต่าง ๆ ของกระบวนการนโยบายและพยายามสร้างความเชื่อมโยงระหว่างบทบาทองค์การกับนโยบายของรัฐ เพราะตระหนักว่าองค์การทั้งหลายในฐานะเป็นตัวแสดง (actor)¹⁷ ที่สำคัญของนโยบายแต่ละเรื่อง และแต่ละองค์การประกอบไปด้วยกระบวนการและโครงสร้างทางเศรษฐกิจ การเมืองที่ล้อมรอบอยู่ แนวความคิดนี้สอดคล้องกับของซูเอเรซ (Suarez) ที่กล่าวถึง "มิติเกี่ยวกับการมองรัฐวิสาหกิจ" (Public Enterprise Dimensions) ซึ่งเป็นการพิจารณาความสัมพันธ์ของมิติ 3 ด้าน คือ ด้านการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม มีความเกี่ยวพันเชื่อมโยงอยู่กับอำนาจพลังงานและวัสดุที่ไหลเวียนถ่ายเทเข้าในระบบของรัฐวิสาหกิจ ในท่ามกลางของข่าวสารที่ล้อมรอบระบบนั้นอยู่¹⁸ แต่อย่างไรก็ตามการศึกษาแนวทางนโยบายรัฐวิสาหกิจก็ยังไม่เพียงพอ ดังนั้นผู้วิจัยจึงจำเป็นต้องใช้แนวทางการศึกษาอย่างอื่นเพิ่มเติมโดยอาศัยแนวความคิดระบบของ เจ.ดี. ทอมป์สัน (J.D. Thompson) เขากล่าวว่าองค์การสลับซับซ้อนจะสร้างอาณาเขตของตน (domain) และอาณาเขตขององค์การจะกำหนดว่าองค์การสามารถพึ่งพาส่วนใดของสภาพแวดล้อมบ้าง¹⁹ ซึ่งสิ่งแวดล้อมขององค์การแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภทใหญ่ ๆ

¹⁷ พิทยา บวรวัฒนา, รัฐประศาสนศาสตร์ ทฤษฎีและแนวการศึกษา (ค.ศ. 1970-ค.ศ. 1980), โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, หน้า 40.

¹⁸ Ricardo, A Suarez : A Conceptual Approach to Interlinkages in Public Enterprise, Vol.4, No.3, 1984, p.38.

¹⁹ James D. Thompson, Organization in Action (New York : Mc Graw - Hill Inc., 1967) pp.28-29.

คือ ประเภทแรกสิ่งแวดล้อมภายใน และประเภทที่สองสิ่งแวดล้อมภายนอก²⁰ โดยเฉพาะสิ่งแวดล้อมภายนอกนี้ยังสามารถแบ่งได้อีกเป็น 2 ประเภทคือ ประเภทแรกสิ่งแวดล้อมทั่วไป (general environment) ประกอบด้วยเงื่อนไขทางเศรษฐกิจ เทคโนโลยี กฎหมาย การเมือง สังคม และวัฒนธรรมที่ล้อมรอบองค์กรนั้น ประเภทที่สอง คือ สิ่งแวดล้อมเฉพาะเจาะจง (specific environment) หมายถึงองค์การอื่น หรือบุคคลอื่นที่องค์การนั้นมีปฏิสัมพันธ์ด้วย ทำให้เกิดขยายความเชื่อมโยงระหว่างกัน เป็นความสัมพันธ์แบบพึ่งพาระหว่างองค์กรกับสิ่งแวดล้อมสามารถแบ่งแยกได้เป็น 4 ชนิดคือ ผู้จำหน่ายปัจจัยการผลิต (suppliers) ผู้รับบริการหรือลูกค้า (customers or clients) เป็นผู้รับผลของกระบวนการผลิตในระบบ คู่แข่งขัน (competitors) ถูกกำหนดโดยรูปแบบของเศรษฐกิจการตลาด (the type of market economy) และชนิดสุดท้ายคือ ผู้ทำหน้าที่ควบคุม (regulators) จะเห็นได้ว่าสิ่งแวดล้อมเฉพาะเจาะจง มีความสำคัญและอิทธิพลโดยตรงต่อองค์การในระดับที่แคบกว่าสิ่งแวดล้อมทั่วไปคือทั้งในรูปแบบการสนับสนุนหรือต่อต้านภารกิจขององค์การได้ โดยทั่วไปแล้วองค์การหนึ่งย่อมมีความสัมพันธ์กับองค์การอื่นเสมอ ไม่ว่าจะเป็นรูปแบบใดของความสัมพันธ อาจจะเป็นการขัดแย้ง การแข่งขันและความร่วมมือ (conflict, Competition, Cooperation) เหมือนดังเช่นที่ ชลเลอร์ (Schaller) ได้กล่าวถึงความขัดแย้งระหว่างองค์การ (Interorganizational Conflict) เอาไว้ว่า

"ในตัวมันเอง เราไม่สามารถจะแยกพิจารณาความขัดแย้งต่างหากจากการแข่งขันได้เลย แต่ความขัดแย้งมีหลายระดับด้วยกัน จากเป็นมิตรถึงความรุนแรง"²¹

²⁰ Richard Hall, Organization : Structure and Process. pp. 10-20.

²¹ Lyle E. Schaller, Community Organization : Conflict and Reconciliation (New York: Nashville, 1966), pp.74

เราสามารถทำความเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างความขัดแย้ง และการแข่งขัน ได้ตามทัศนะของ โรบบินส์ (Robbins) โดยการเขียนรูปร่าง ๆ ของวงกลม สองวงติดกัน ในวงกลมหนึ่ง แทนเซตของความขัดแย้ง อีกวงหนึ่งแทนเซต การแข่งขัน ตรงกลางที่ตัดกันของสองเซตจะแสดงส่วนที่เป็นทั้งความขัดแย้งและ การแข่งขันคาบเกี่ยวกันอยู่ ซึ่งทั้งความขัดแย้งและการแข่งขันย่อมมีส่วนสัมพันธ์กัน อยู่เช่นกัน ในแง่ที่ว่าถ้าหากมีการแข่งขันมาก ๆ จะทำให้เกิดการขัดแย้งได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการแข่งขันทเพื่อให้ได้มาซึ่งทรัพยากรที่หายากและมีจำกัด²² สำหรับความร่วมมือนั้น หมายถึงการทำงานร่วมกับบุคคลหรือองค์การอื่น เพื่อให้ เกิดจุดมุ่งหมายร่วมกันซึ่งความร่วมมือและความขัดแย้งจะไม่เกี่ยวข้องกันเลย แนวความคิดเรื่องการแข่งขันและความขัดแย้งนี้สอดคล้องกับผลการศึกษาของ ดาวน์ (Down) ที่พบว่าหน่วยงานระบบราชการมีแนวโน้มขยายองค์การ เพื่อสร้าง อาณาจักรแห่งอำนาจ รายได้และเกียรติให้แก่พวกเดียวกัน²³ ความคิดแนวนี้ กอร์ตเนอร์ (Gortner) ได้ศึกษาเพิ่มเติมและพบว่าหน่วยงานต่างๆ ของรัฐบาล ที่มีอำนาจหน้าที่คล้ายคลึงกัน จะมีการแข่งขันกันแย่งชิงทรัพยากรและอำนาจหน้าที่ ให้แก่หน่วยงานของตนเสมอ²⁴ องค์การแข่งขันกันก็เพื่อสนองความต้องการของ

²² Stephen P. Robbins, Managing Organizational Conflict : A Non - Traditional Approach (New Jersey : Prentice - Hall, 1974), pp. 12-13.

²³ Anthony Down, Inside Bureaucracy (Boston : Little Brown, 1967), Chapter 17.

²⁴ Harold F Gortner, Administration in the Public Sector (New York : Willey, 1977), pp. 195.

บุคคลในองค์การ แต่ความต้องการของบุคคลที่ปรากฏออกมานั้นหมายถึง ลูกค้า ผู้รับบริการ ภาวไร และทรัพยากรต่าง ๆ เป็นต้น การแข่งขันนี้หมายถึง การต่อสู้เพื่อวัตถุประสงค์อันเดียวกันระหว่างบุคคลที่ค่อนข้างเท่าเทียมกัน²⁵ และการแข่งขันนี้ยังมีความรู้สึกที่จะพยายามทำดีที่สุดในสิ่งที่ดีกว่าผู้อื่น²⁶ ดังนั้นการแข่งขันระหว่างองค์การรวมความแล้ว คือ พฤติกรรมขององค์การต่าง ๆ ที่มีโครงสร้างเหมือนกันปฏิบัติหน้าที่เพื่อให้ได้มาซึ่งสิ่งที่แสดงความต้องการขององค์การสูงสุดหรือมากที่สุด คำว่า "โครงสร้าง" ในที่นี้มีความหมายตามทัศนะของนักทฤษฎีองค์การคือ หมายถึงวัตถุประสงค์และหน้าที่ขององค์การ²⁷

นอกจากนี้ยังมีผู้สรุปความหมายการแข่งขันระหว่างองค์การว่ามีลักษณะการแก่งแย่ง ที่มีบุคคลที่สามเป็นตัวกลาง ในทางธุรกิจบุคคลที่สามคือลูกค้า ผู้ขายวัตถุดิบ และผู้ใช้แรงงาน สำหรับบุคคลที่สามขององค์การรัฐบาลคือสมาชิกรัฐสภา สำนักรับประมาท หัวหน้าฝ่ายบริหารและประชาชนที่รับบริการ ดังนั้น การอยู่รอด

²⁵ Babcock Philip (ed.) Webster's third New International Dictionary of the English Language Unabridge, Springfield, Massachusetts, : Merrian Co., 1968 pp.464.

²⁶ Jess Stein, and Lawrance Urdang (ed.), The Random House Dictionary of the English Language (New York : Random House, 1967), pp. 300.

²⁷ Ralph M. Stogdill, "Dimension of Organization Theory," Approaches to Organization Design, James D. Thompson (ed.) (Penn: University of Pittsburgh Press, 1966) pp. 8-9.

ขององค์การจึงขึ้นอยู่กับโอกาสที่จะได้รับเลือกจากบุคคลที่สามอย่างเหมาะสมที่สุด
 นั้นเอง²⁸

สำหรับองค์การที่มีหน้าที่และวัตถุประสงค์เหมือนกัน (Similarity) มีความหมายตรงข้ามกับคำว่า หน้าที่และวัตถุประสงค์ร่วมกัน (Common Goals and Functions) เพราะหน้าที่และวัตถุประสงค์ร่วมกันนี้ แสดงให้เห็นถึงความต้องการพลังร่วมของกลุ่มเพื่อบรรลุเป้าหมาย ส่วนหน้าที่และวัตถุประสงค์เหมือนกันนี้แสดงให้เห็นถึงความเป็นอิสระต่อกันและมีการแข่งขันซึ่งชัยที่จะไปสู่เป้าหมายเดียวกันแต่เพียงผู้เดียว

หน้าที่และวัตถุประสงค์ของแต่ละองค์การนี้ เปรียบเสมือนกับวงกลมแต่ละวง ถ้ามีการจัดองค์การที่ดีแล้ว ขอบเขตของแต่ละองค์การจะไม่มีทับกันเลย แต่ถ้าการจัดองค์การไม่ดี ขอบเขตของแต่ละองค์การจะมีการเข้าซ้อนกัน ถ้าขอบเขตขององค์การทับซ้อนกันสนิทก็เรียกว่า องค์การนั้นมีหน้าที่และวัตถุประสงค์ซ้ำกันหรือเหมือนกัน แต่ถ้าขอบเขตขององค์การมีการเหลื่อมล้ำกันเพียงบางส่วน เรียกว่ามีหน้าที่และวัตถุประสงค์ซ้อนกัน (Overlap) เพราะองค์การเหล่านี้ในบางครั้งหน้าที่และวัตถุประสงค์ขั้นสูงสุดขององค์การอาจไม่เหมือนกัน แต่หน้าที่และวัตถุประสงค์ขั้นกลาง (Intermediate Goals) อาจเหมือนกันได้ เมื่อการเข้าซ้อนในหน้าที่และวัตถุประสงค์นี้ก็ทำให้เกิดการแข่งขัน การแข่งขันนี้อาจจะรุนแรงมากน้อยเพียงใดย่อมขึ้นอยู่กับระดับของการเข้าซ้อนในหน้าที่และวัตถุประสงค์ขององค์การด้วย

การแข่งขันอีกรูปแบบหนึ่งคือ แรงกดดันจากสินค้าและบริการอื่น ๆ ที่สามารถทดแทนผลิตภัณฑ์ที่ผลิตได้ในปัจจุบัน ดังกรณีของรัฐวิสาหกิจการรถไฟแห่งประเทศอังกฤษ (British Rail) ซึ่งดำเนินกิจการโคจรข่ายรถไฟแห่งชาติ

²⁸ James D. Thompson, and William J. McEwen, op. Cit., Footnote 15, pp. 25-60.

แต่เพียงรายเดียว ประสบปัญหาการแข่งขันด้านการขนส่งในรูปแบบอื่นทั้งจากทางรถยนต์และทางอากาศซึ่งอยู่ในความดูแลของภาครัฐบาลและเอกชน ดังนั้นคำว่า "ผู้ผูกขาดด้านการขนส่งทางรถไฟ" จึงถูกแทรกแซงด้วยการขนส่งในรูปแบบอื่นเข้ามาแทนที่ ประเด็นสำคัญก็คือ อะไร (What) อย่างไร (How) และเพื่อใคร (For Whom) ซึ่งเป็นผลมาจากการปฏิสัมพันธ์ระหว่างภาวะตลาดและระบบการจัดสรรทรัพยากรของรัฐ จะมีส่วนช่วยในการตัดสินใจทางเศรษฐศาสตร์สำหรับภาครัฐบาล²⁹ หน้าที่การจัดสรรทรัพยากรเป็นหน้าที่ประการแรกในสี่ประการหลักของรัฐบาล นอกเหนือจากหน้าที่การกระจายรายได้ รักษาเสถียรภาพของระบบเศรษฐกิจและสร้างความเจริญเติบโตหรือพัฒนาการทางเศรษฐกิจ³⁰

การประกอบกิจกรรมของรัฐบาลในการกระทำหน้าที่หลักดังกล่าว จำเป็นต้องจัดรูปแบบขององค์การดำเนินการออกเป็น 2 ประเภทคือ งานรัฐบาลทั่วไป (General Government) ซึ่งจะครอบคลุมกิจกรรมต่าง ๆ ของรัฐบาลของงานที่ดำเนินการโดยกระทรวงทบวง กรมต่าง ๆ และรัฐวิสาหกิจ (Public Enterprises) ก็เป็นอีกรูปแบบหนึ่งที่รัฐบาลใช้สำหรับจัดหาสินค้าหรือบริการให้แก่ประชาชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งสินค้าหรือบริการประเภทกิจการสาธารณูปโภค (Public Utilities) เป็นธุรกิจดำเนินการเพื่อประโยชน์ของส่วนรวม (business affected with a public interest) เช่น กิจการไฟฟ้า กิจการโทรศัพท์ ซึ่งรัฐเข้าประกอบการในลักษณะที่เป็นการผูกขาดโดยรัฐบาลออกกฎหมายควบคุมทางด้านราคา กำไรและคุณภาพของบริการ การที่รัฐบาลออก

²⁹The Open University, Block V Decision making in a mixed economy, Chapter 6 Competition and the Public Sector, pp. 31-33.

³⁰Musgrave, R.A : The Theory of Public Finance, New York: Mc Graw Hill, 1959 คำนำในฉบับ International Edition.

กฎหมายเช่นนี้ ก็เพื่อให้ค่าบริการเป็นไปอย่างเหมาะสมและเป็นธรรม ผู้ประกอบกิจการได้รับผลกำไรตามสมควรและการให้บริการเป็นไปอย่างทั่วถึงได้คุณภาพ เนื่องจากกิจการสาธารณูปโภคมีผลกระทบต่อความเป็นอยู่ของประชาชนอย่าง ากลัซิด³¹

คำถามที่น่าสนใจมากที่สุดก็คือว่าทำไมรัฐต้องเข้ามาแทรกแซงระบบเศรษฐกิจ โดยอาศัยกลไกของรัฐในรูปแบบของ "รัฐวิสาหกิจ" และทำไมรัฐวิสาหกิจจึงเกิดการแข่งขันกันเองขึ้น คำตอบของคำถามแรกก็เนื่องจาก สิ่งจูงใจ (Motives) ต่าง ๆ ได้แก่ประการแรกสิ่งจูงใจพื้นฐาน (Basic Motives) ด้านการจัดหาสินค้าของสังคม ประการที่สองการจัดหาสินค้าที่ประชาชนควรได้รับ (Provision of Merit Goods) ประการที่สามเป็นเรื่องของกรรมสิทธิ์การผูกขาดโดยธรรมชาติ. (Ownership of Natural Monopoly) หมายถึงเมื่อการผลิตที่มีต้นทุนลดลง ซึ่งจะขึ้นอยู่กับขนาดของตลาดด้วย และประการสุดท้ายเป็นการป้องกันการที่ไม่มีการแข่งขันในทางปฏิบัติ (Prevention of Uncompetitive Practices)³² ส่วนคำตอบของคำถามที่สองที่กล่าวถึงว่าทำไมรัฐวิสาหกิจต้องแข่งขันกันเองดัง เช่นกรณีการให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่นี้ที่มีที่มาจากความเป็นที่ เกิดขึ้นภายในรัฐวิสาหกิจเอง เพื่อรักษาสภาพความอยู่รอดขององค์การภายใต้เงื่อนไขภาวะแวดล้อมทางด้านการตลาดที่กำหนดให้สามารถดำเนินการเลี้ยง

³¹P.J. Garfield and W.F. Lovejoy. Public Utility Economies, (Englewood, New Jersey : Prentice Hall, 1964), Part I.

³²Twatchai Yongkittikul and Veeravat Kanchanadul, Management and Performance of Public Enterprise in Thailand, Vol1, pp. 28-35.

ตัวเองได้ หรือมีกำไรจากการให้บริการเพื่อนำมาขยายงาน หรือส่ง เป็นรายได้
เข้ารัฐ โดยที่สินค้าและบริการนั้นเป็นที่พึงพอใจของลูกค้า³³

สรุปและประยุกต์แนวความคิดที่ศึกษา

แนวความคิดในการวิจัยที่รวบรวมมาเพื่อใช้เป็นกรอบการพิจารณา
ปัญหาการแข่งขันทางธุรกิจระหว่างรัฐวิสาหกิจ : ศึกษากรณีการให้บริการโทรศัพท์
เคลื่อนที่ ถึงแม้ว่าจะมีความแตกต่างกันในหลายกลุ่มของแนวความคิดหรือมิติใน
การพิจารณาศึกษา แต่องค์ประกอบสำคัญที่ใช้ในการศึกษาคือ ทฤษฎีองค์การที่
เกี่ยวกับรัฐวิสาหกิจ ความสัมพันธ์ในเชิงแข่งขันระหว่างองค์การ ซึ่งมีปัจจัยสภาพ
แวดล้อมภายนอกทางด้าน การเมือง การบริหาร เศรษฐกิจ และสังคมของ
ประเทศที่ล้อมรอบรัฐวิสาหกิจทั้งสองแห่ง

งานวิจัยและการศึกษาที่เกี่ยวข้อง

จากการสำรวจงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ศึกษาวิจัยในครั้งนี้ พบว่า
ยังไม่มีรายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับปัญหาที่เกี่ยวกับนโยบายของรัฐ
เรื่อง การแข่งขันระหว่างรัฐวิสาหกิจ แต่อย่างไรก็ตามได้มีรายงานวิจัยอื่น ๆ ที่
เกี่ยวข้องกับเรื่องปัญหาความสัมพันธ์ระหว่างองค์การ ลักษณะ เป็นบทความที่
ปรากฏอยู่ในวารสารภาษาอังกฤษและวิทยานิพนธ์ภาษาไทยอยู่บ้างพอสมควร ซึ่ง
อาจสามารถนำมาประยุกต์ใช้และก่อให้เกิดประโยชน์กับการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ได้
เป็นบางส่วนดังต่อไปนี้คือ

³³ อิศระ สุวรรณผล และไตรรัตน์ โภคพลากรณ์. เอกสารการสอน
วิชา การบริหารรัฐวิสาหกิจ หน่วยที่ 13 ปัญหารัฐวิสาหกิจไทย, สำนักพิมพ์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, หน้า 798.

กรีซ อัมโกชน³⁴ ได้ศึกษาลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างกรมศุลกากรและการท่าเรือแห่งประเทศไทย เป็นการศึกษาค้นคว้าถึงมูลเหตุหรือปัจจัยที่กำหนดให้การปฏิบัติงานหรือการบริหารงานเกี่ยวกับการนำสินค้าเข้าของกรมศุลกากรและการท่าเรือแห่งประเทศไทยต้องเกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน ปัจจัยสำคัญคือความสัมพันธ์โดยลักษณะของงาน ความสัมพันธ์โดยพิธีการศุลกากร ความสัมพันธ์โดยพนักงานและสถานที่ทำงาน และความสัมพันธ์กันโดยวิธีการปฏิบัติงาน ซึ่งเขาพบว่า การจะบริหารงานให้มีประสิทธิภาพย่อมต้องอาศัยการประสานงานและการปฏิบัติงานร่วมกันด้วยดีระหว่างองค์การทั้งสอง

วีรศักดิ์ อนันตมงคล³⁵ ได้ศึกษาถึงปัญหาความสัมพันธ์ระหว่างองค์การของรัฐบาลไทยในสองลักษณะคือ ความสัมพันธ์แบบร่วมมือซึ่งกันและกัน และความสัมพันธ์แบบแข่งขันซึ่งกันและกัน ศึกษาเฉพาะการพัฒนาชนบท พบว่าหน้าที่และวัตถุประสงค์ขององค์การหนึ่งยังมีลักษณะที่สอดคล้องกับอีกองค์การหนึ่งมากเท่าใด ก็ยังมีความสัมพันธ์แบบร่วมมือกันมากขึ้นเท่านั้น และถ้าองค์การหนึ่งยังขาดแคลนทรัพยากรที่ต้องการมากเท่าใด องค์การนั้นก็ยิ่งให้ความร่วมมือกับองค์การที่ทำให้ทรัพยากรมากขึ้นเท่านั้น และอีกประการหนึ่ง เมื่อองค์การหนึ่งยังมีหน้าที่และวัตถุประสงค์คล้ายกับอีกองค์การหนึ่งมากเท่าใด ก็ยังมีความสัมพันธ์แบบแข่งขันมากขึ้นเท่านั้น และอาจทำให้ผลประโยชน์ส่วนรวมมีความสำคัญลดน้อยลงไปด้วย

³⁴กรีซ อัมโกชน, "ความสัมพันธ์ระหว่างกรมศุลกากร และการท่าเรือแห่งประเทศไทย : ศึกษาเฉพาะกรณี การนำสินค้าเข้าการท่าเรือกรุงเทพฯ" (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต พัฒนบริหารศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, 2511) หน้า 245-251.

³⁵วีรศักดิ์ อนันตมงคล, "ปัญหาความสัมพันธ์ระหว่างองค์การของรัฐบาลไทย" (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต แผนกวิชาปกครอง บัณฑิตวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2517) หน้า 160-171.

พรชัย พันธุ์วัฒนา³⁶ ได้ศึกษาเรื่อง การขนส่งทางรถไฟ และการแข่งขันกับการขนส่งทางถนนในประเทศไทย พบว่าการขนส่งทางรถไฟประสบปัญหาที่เกี่ยวกับความล่าช้าและเสียเวลาในการขนส่ง การแข่งขันการบริการขนส่งด้านอื่น การลงทุน การขาดแคลนทรัพยากรทางด้านผู้ปฏิบัติงาน และปัญหาอื่นๆ เรื่องอัตราค่าระวาง การจัดเดินขบวนรถและการวิจัยด้านตลาด การวิจัยนี้ชี้ให้เห็นปัญหาที่เกิดขึ้นเนื่องจากการแข่งขันอย่างไม่มีประสิทธิภาพ และนำไปสู่การใช้ทรัพยากรอย่างไม่เป็นประโยชน์เท่าที่ควรและหาหนทางที่จะร่วมมือกัน

ศรีภูมิ ศุขเนตร³⁷ ได้เสนอผลงานวิจัยเรื่อง "การปรับปรุงกิจการสื่อสารเพื่อความมั่นคง" กล่าวถึงสภาพกิจการสื่อสารสาธารณะในประเทศไทยแต่เดิมก่อนสงครามโลก ครั้งที่ 2 อยู่ในความรับผิดชอบของกรมไปรษณีย์โทรเลขเพียงหน่วยเดียว แต่ต่อมาได้ถูกแยกออกมาเป็นหน่วยงานอิสระคือ บริษัทวิทยุการบินแห่งประเทศไทย จำกัด พ.ศ. 2491 องค์การโทรศัพท์ฯ พ.ศ. 2497 และบริษัทโทรคมนาคมเพื่อสื่อมวลชนแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2513 ปัญหาสำคัญที่พบคือ (1) การมีหน่วยงานหลายหน่วย รับผิดชอบงานสื่อสารสาธารณะ (2) การดำเนินงานของหน่วยงานที่สำคัญบางหน่วยไม่คล่องตัว (3) การให้หน่วยราชการสร้างข่ายการสื่อสารของตนเอง แนวทางแก้ไขคือการจัดตั้งองค์การใหม่ ของกรมไปรษณีย์โทรเลขทำหน้าที่ดำเนินงานที่มีลักษณะ เป็นการพาณิชย์ เพื่อให้มีความคล่องตัวและความอิสระจากระบบบริหารราชการ

ศูนย์วิทยุวิทยุโทรคมนาคม
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

³⁶ พรชัย พันธุ์วัฒนา, "การขนส่งทางรถไฟ และการแข่งขันกับการขนส่งทางถนนในประเทศไทย" (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต แผนกวิชาเศรษฐศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2516) หน้า 77-85.

³⁷ ศรีภูมิ ศุขเนตร, อ่างแล้วเชิงอรรถที่ 7. หน้า 55-65.

สูตร ลิมบิซเรียร์³⁸ ได้เสนอผลงานวิจัยเรื่อง "การโทรคมนาคมกับความมั่นคงของชาติ กล่าวถึงการไม่ประสานงานร่วมมือกันระหว่างองค์การโทรศัพท์และการสื่อสารฯ ขอบข่ายงานที่ซ้ำซ้อนกัน แนวทางการรวมกิจการโทรคมนาคมจากหน่วยงานต่าง ๆ ของรัฐเข้าเป็นองค์การโทรคมนาคมแห่งชาติ ได้ข้อสรุปจากการวิจัยว่าไม่สมควรรวมเป็นองค์การขนาดใหญ่ ขึ้นกับกระทรวงคมนาคมเพราะจะขาดประสิทธิภาพ และไม่สมควรสร้างเส้นทางโทรคมนาคมสายหลักสำหรับการถ่ายทอดสัญญาณจากกรุงเทพฯ ออกไปยังจังหวัดต่าง ๆ เพียงเส้นทางเดียว

อี เอส ซาวาส (E.S. Savas)³⁹ ได้ศึกษาในเชิงประจักษ์เรื่องการแข่งขันในการให้บริการจัดเก็บขยะในเทศบาลเมืองมินเนโพลิส (Minneapolis) ซึ่งเป็นเมืองที่มีขนาดประชากร 434,000 คนในปี ค.ศ. 1970 เหตุผลและความจำเป็นก็คือต้องการลดค่าใช้จ่ายของเทศบาลท้องถิ่น และเพิ่มประสิทธิภาพการให้บริการสาธารณะ โดยทั่วไปรูปแบบการดำเนินการจัดเก็บขยะทำได้ 3 วิธี คือ แบบผูกขาดถาวร (Permanent Monopoly) แบบแข่งขันเป็นครั้งคราว (Periodic Competition) หรือบางทีเรียกว่า ผูกขาดแบบชั่วคราว (Temporary Monopoly) และการแข่งขันแบบต่อเนื่อง (Continuous Competition) ซึ่งรูปแบบแรกนั้นเป็นหน้าที่ของเทศบาล ผูกขาดจัดเก็บขยะเพียงรายเดียว รูปแบบที่สองใช้วิธีการรับเหมาจัดเก็บ (Contract Collection) และรูปแบบที่สามใช้วิธีการให้เอกชนจัดเก็บ (Private

³⁸ สูตร ลิมบิซเรียร์, การโทรคมนาคมกับความมั่นคงของชาติ วิทยานิพนธ์วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร รุ่นที่ 26 ลักษณะวิชา เศรษฐกิจวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร, 2526) หน้า ก-จ.

³⁹ E.S. Savas, "An Empirical Study of Competition in Municipal Service Delivery", Public Administration Review, (November/December 1977): 717-724.

Collection) เทศบาลท้องถิ่นได้เริ่มหาวิธีการให้สัญญาเช่าจัดเก็บขยะเมื่อต้นปี ค.ศ. 1971 หลังจากนั้นได้ศึกษาหาข้อสรุป โดยได้พิจารณาวิเคราะห์หน่วยวัด 4 ประเภทคือ ค่าใช้จ่ายต่อตัน ค่าใช้จ่ายต่อครัวเรือน จำนวนหน่วยตันที่จัดเก็บได้ ต่อ 1 คันรถต่อ 1 ช่วงเวลาหมุนเวียน และจำนวนครั้งของการโทรศัพท์มาตามหาติดต่อครัวเรือน ในการวัดค่าใช้จ่ายทั้งสองประเภท เป็นการพิจารณาผลการปฏิบัติงานในเชิงเศรษฐศาสตร์ ส่วนในประเภทที่สามเป็นการวัดในเชิงปริมาณวัดอยู่ที่บรรทุก และประเภทสุดท้ายวัดความไม่พอใจในเชิงคุณภาพ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบวิธีการวัดทั้ง 4 ประเภทระหว่างเทศบาลท้องถิ่น กับบริษัทรับเหมาจัดเก็บขยะปรากฏว่า

1. ในระยะต้นเมื่อเริ่มระบบการแข่งขัน ค่าใช้จ่ายต่อตันในการจัดเก็บของบริษัทผู้รับเหมาตามสัญญา มีค่าต่ำกว่าเมื่อเทศบาลจัดเก็บเอง
2. จนกระทั่งถึงปี ค.ศ. 1975 ค่าใช้จ่ายต่อครัวเรือนในการจัดเก็บขยะของบริษัทผู้รับเหมาตามสัญญามีค่าต่ำกว่าที่เทศบาลจัดเก็บ
3. ผู้บริหารของเมืองพยายามลดอัตราส่วนความแตกต่างค่าใช้จ่ายการจัดเก็บขยะในทั้งสองรูปแบบให้น้อยลง
4. อัตราเพิ่มของค่าใช้จ่ายต่อตัน สำหรับการจัดเก็บขยะของเทศบาล ได้ลดลงอย่างรวดเร็ว หลังจากนำวิธีการแข่งขันมาใช้
5. ค่าใช้จ่ายการจัดเก็บขยะจำนวนหน่วยตันต่อ 1 คันรถ ต่อ 1 ช่วงเวลาหมุนเวียนของเทศบาล ได้เพิ่มขึ้นหลังจากนำวิธีการแข่งขันมาใช้ ในขณะที่ค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บขยะของบริษัทผู้รับเหมาตามสัญญาค่อนข้างคงที่
6. ประชาชนในเมืองค่อนข้างมีความพอใจเมื่อใช้วิธีการจัดเก็บขยะร่วมกันทั้ง 2 แบบ คือ เทศบาลจัดเก็บเองและบริษัทผู้รับเหมาเป็นผู้จัดเก็บ โดยสังเกตจากจำนวนครั้งของการโทรศัพท์มาตามหาได้ลดลง

ข้อวิจารณ์ผลงานที่วิจัยก็คือ ข้อมูลที่เก็บมาวิเคราะห์นี้ไม่ได้พิสูจน์ถึงความสัมพันธ์เชิงเหตุผล ที่ว่าการแข่งขันเป็นสาเหตุของการปรับปรุงการให้บริการจัดเก็บขยะให้ดีขึ้น ซึ่งจะต้องทำการวิจัยหาข้อสนับสนุนต่อไป

แคเทอรีน เอ (Caterine A.)⁴⁰ ได้ทำการวิจัยตรวจสอบพัฒนาการของนโยบายรัฐบาลแคนาดาด้านโทรทัศน์ผ่านดาวเทียม ในกรณีบริษัทสื่อสารดาวเทียมแคนาดา (Canadian Satellite Communications, CANCOM) ได้รับอนุญาตให้ดำเนินการแพร่ภาพครอบคลุมทั่วประเทศ แต่ได้ถูกแทรกแซงจากรัฐบาลให้มีการแข่งขันมากขึ้น บริษัทจึงจะหนีตลาดแข่งขันเดิมเข้าสู่ตลาดการให้บริการที่มีกำลังส่งสัญญาณสูงที่เรียกว่า "การส่งกระจายเสียงโดยตรงจากดาวเทียมถึงผู้รับ" (Direct Broadcast Satellite, DBS) และจะร่วมมือกับบริษัทเทเลแซต (Telesat) ของรัฐบาลต่อไป

เคย์ (Kay, Y.A.)⁴¹ ได้เขียนบทความการแปรรูปรัฐวิสาหกิจทางเลือกและปัญหาที่ประสบกรณีการแปรรูปบริติช เทเลคอม (British Telecommunication) เขาพบว่านโยบายทางการเมืองของประเทศสหราชอาณาจักรเกี่ยวกับการค้าเสรี (British Telecommunications Act 1981) และการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ (British Telecommunications Act 1984) ขององค์การโทรศัพท์ ได้นำให้เกิดข้อสรุปที่ว่า "ยิ่งหากมีการแข่งขันมากในผลิตภัณฑ์และบริการโทรคมนาคมระหว่างองค์การโทรศัพท์ของอังกฤษและ

⁴⁰ Murray Caterine, From Scarcity to Diversity : Extension of Services and Canadian Satellite - TV. PH.D. Queen's University at Kingston (Canada), 1985, Dissertation Abstracts International Vol,47 No.02 August 1986, pp.653-A.

⁴¹ Kay, Y.A., "The Privatisation of British Telecommunications" in Steel, D.R. and D.A. Healds (eds.) Privatizing Public Enterprise : Options and Dilemmas. London: Royal Institute of Public Administration, 1984, pp. 77 - 86.

บริษัทคู่แข่ง ผลกระทบก็คือการที่น้อยและราคาหุ้นในตลาดหลักทรัพย์จะตกต่ำ" พระราชบัญญัติการค้าเสรีปี ค.ศ. 1981 ที่ผลักดันให้องค์การโทรศัพท์ที่สิ้นสุดเอกสิทธิ์นั้น หมายถึง การมีบริษัทคู่แข่งในงานอุปทานและอุปกรณ์บำรุงรักษาซึ่งบริษัทคู่แข่งในประเทศคือ เจเนรัล อิเล็กทริก คัมพานี พลีสซี (General Electric Company Plessey) และสแตนดาร์ด เทเลโฟน แอนด์ เคเบิล บริษัทเมอคิวรี (Standard Telephones and Cable บริษัท Mercury) ซึ่งบริษัท บีพี, ซีแอนด์ดับบลิว (BP, C&W) และธนาคารบาร์ดเลย์ เมอเคิน แบงค์ (Barclay Merchant Bank) เป็นผู้ก่อตั้งบริการด้านการสื่อสารเป็นคู่แข่งกับองค์การโทรศัพท์เช่นกัน นอกจากนี้มีบริษัทต่างประเทศ คือ แปซิฟิก เทเลซิส เดอะ เวส โคสต์ (Pacific Telesis the West Coast) ซึ่งเป็นเครือข่ายของบริษัท ยู เอส เบล ชิสเต็ม (US. Bell System) ของประเทศสหรัฐอเมริกา เป็นบริษัทคู่แข่งที่ได้รับการต้อนรับด้วยความไม่เต็มใจ เพราะเป็นบริษัทที่มีความสามารถทางการบริหารสูงกว่าบริษัทคู่แข่งอื่น ๆ

วัฒนา ณ. ระนอง และคณะ⁴² ได้ศึกษาวิจัยการประเมินผลการดำเนินงานของการให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ขององค์การโทรศัพท์ฯ ในระยะแรก โดยการเก็บข้อมูลเป็นสองส่วนคือ ข้อมูลภาคสนามมาใช้แบบสอบถาม 2465 ฉบับส่งตัวอย่างจากผู้ให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ของ ทศท. และ กสท. ได้คืนมา 620 ฉบับและข้อมูลทุติยภูมิโดยรวบรวมจากหนังสือพิมพ์ วารสาร เอกสารต่าง ๆ สรุปความได้ว่า การให้บริการ และการจำหน่ายเครื่องโทรศัพท์เคลื่อนที่ที่มีการขยายตัวมาก โอกาสในการได้รับผลตอบแทนทางธุรกิจจากการลงทุนอยู่ในระดับสูง ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับประสิทธิภาพประสิทธิผล กลยุทธ์และนโยบายในการดำเนินงานเป็นสำคัญ ข้อเสนอแนะก็คือการขยายตลาดรวม ทั้งในส่วนขยายพื้นที่และกลุ่มเป้าหมาย

⁴² วัฒนา ณ. ระนอง และคณะ, "การประเมินผลการดำเนินงานของการให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ของ ทศท." (รายงานการวิจัยคณะบริหารธุรกิจ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, 20 มกราคม 2530) หน้า 1-5.

การรักษาความเป็นผู้นำทางการตลาด เพิ่มการใช้บริการและ เน้นประสิทธิภาพของการบริการ

จากกรอบแนวคิดและผลงานวิจัยที่กล่าวมาแล้วผู้วิจัยได้นำมาประยุกต์เป็นแนวทางการศึกษาวิจัยในเรื่อง เกี่ยวกับการแข่งขันทางธุรกิจระหว่างรัฐวิสาหกิจ คือการสื่อสารฯและองค์การโทรศัพท์ฯ กรณีการให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ระบบเซลลูล่า เพื่อ เป็นประโยชน์ต่อแวดวงวิชาการและหน่วยงานปฏิบัติที่เกี่ยวข้อง

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ประโยชน์ต่อหน่วยงานที่ศึกษา

1.1 ทราบสาเหตุของปัญหาและสามารถเสนอแนะแนวทางการดำเนินการที่เหมาะสมให้กับรัฐวิสาหกิจทั้งสององค์การ

1.2 เพื่อเป็นส่วนประกอบของการพิจารณาแนวโน้มขยายบริการและพัฒนาโทรศัพท์เคลื่อนที่ต่อไปในอนาคต

1.3 ได้ข้อมูลสำหรับกำหนดแผนการตลาดเพื่อสร้างกลยุทธ์การแข่งขันหรือการบริหารงานในลักษณะร่วมมือกัน เพื่อลดปัญหาความสูญเสียจากการลงทุนซ้ำซ้อน

2. ประโยชน์ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

เพื่อ เป็นแนวทางประกอบการตัดสินใจในการกำหนดนโยบายด้านกิจการสื่อสารโทรคมนาคมของรัฐ

3. ประโยชน์ทางวิชาการ

3.1 เป็นการเชื่อมโยงแนวคิดกรอบศึกษานโยบายสาธารณะประเภทนโยบายรัฐวิสาหกิจ ซึ่งประกอบด้วยกระบวนการเกี่ยวกับนโยบายตัวแสดง และความสัมพันธ์ระหว่างองค์การกับนโยบายของรัฐ

3.2 ขยายแนวความคิดเรื่อง ความขัดแย้งระหว่างองค์การที่มีหน้าที่และวัตถุประสงค์เหมือนกัน ลักษณะของอำนาจการถ่วงดุลด้วยกลไกทางการเมืองและกลไกทางด้านตลาด